

Respons

Gambia: Forhold for homofile

Problemstilling/spørsmål:

- Hva er strafferammen for homoseksuelle handlinger i Gambia?
- Har gambiske borgere blitt straffedømt for å ha begått homoseksuelle handlinger?
- Straffefølges gambiske menn for prostitusjon rettet mot mannlige kunder?
- Går homofile til myndighetene i Gambia for å få beskyttelse dersom de utsettes for vold, trusler eller utpressing grunnet sin seksuelle legning?
- Møter homofile andre problemer fra myndighetenes side?
- Hva slags andre problemer kan homofile møte?
- Er noen homofile mer utsatt enn andre?
- Finnes det homofile miljøer, klubber eller organisasjoner i hovedstadsområdet, og gjennomføres det angrep på disse miljøene fra myndighetene eller private forfølgere?
- Risikerer homofile i Gambia voldshandlinger og drap av private forfølgere?

Kort om forholdene for homofile i Gambia

Homoseksualitet forstås annerledes i Gambia enn hva som er vanlig i Norge. Den følgende korte redegjørelsen for forståelsen av mannlige homoseksualitet utenfor vestlige land er dekkende også for Gambia:

Sterkt forenklet forstås (mannlig) homoseksualitet tradisjonelt mer som handling enn som et aspekt ved et individs identitet. Det gjøres et klart skille mellom den aktive og den passive seksualpartner – hvor den aktive part er den som penetrerer, den passive den som blir penetrert. Generelt er det den passive part som står i fare for å bli stigmatisert fordi han overskrider sin kjønnsrolle som mann. Den aktive part vil i liten grad møte sosial fordømmelse – vel å merke så lenge han ikke altfor tydelig foretrekker mannlige seksualpartnere fremfor kvinnelige og dessuten holder en lav profil [...]. Termene som blir brukt om menn som tar rollen som passive seksualpartnere for andre menn, vil ofte understreke dissers femininitet/mangel på maskulinitet (Skogseth 2001, s. 395).

Respons **Gambia: Forhold for homofile**

Et forskerteam ledet av den senegalesiske sosiologen Cheikh Ibrahima Niang gir i en rapport om hiv-forebyggende arbeid blant menn som har sex med menn et utdypende bilde av de sosiale forholdene for denne gruppen i Gambia og nabolandene Senegal¹ og Burkina Faso (Niang et al. 2004, s. 8-13). Bildet stemmer svært godt overens med beskrivelsen ovenfor. Som nevnt innledningsvis er homoseksuelle handlinger forbudt i Gambia, og rapporten til forskerteamet til Niang viser også at menn som har sex med menn, særlig de som tar rollen som passive seksualpartnere for andre menn, blir utsatt for betydelig stigmatisering.

Gambisk lovverk

USAs utenriksdepartement opplyser i sin siste årlige rapport om menneskerettslige forhold i Gambia at landets straffelov ikke inneholder noe konkret lovforbud mot homoseksuelle handlinger (U.S. Department of State 2010, section 6). Human Rights Watch (HRW) opplyser imidlertid at gambiske domstoler regner homoseksuelle handlinger som "handling mot naturen", som er forbudt i henhold til § 144 i gambisk straffelov. Strafferammen er fengsel i opptil 14 år (HRW 2008). Siden 2005 regnes bestemmelsen å omfatte både seksuelle handlinger mellom menn og mellom kvinner (Wikander 2011).

Merk at islamsk *shari'a*-rett bare praktiseres i gambisk familierett, og ikke i strafferetten.

Fordømmende uttalelser fra Gambias president Yahya Jammeh

Situasjonen for menn som har draging mot andre menn ble ytterligere forverret i mai 2008, da Gambias president Yahya Jammeh kom med svært fordømmende uttalelser i en tale:

President Yahya Jammeh has asked members of the country's security services to seek out and arrest any person who is gay, latest by last Friday. They must also close down any motel suspected of harboring gays, he ordered, while also asking yard owners to expel suspected gays from their compounds. The president gave his instructions to the police on Thursday, when he spoke at the Victory Celebration held at the Tallinding Buffer Zone. He announced that his government will soon come up with new law banning homosexual practices in The Gambia; a law which will be more stringent than any found in other states such as Iran.

The Gambia leader declared that he has nothing against foreigners who are legally resident in the country because they are in search of greener pastures. However, he will not tolerate criminal practice such as homosexuality (State House 2008).

Ifølge BBC sa Jammeh også at han ville halshugge homofile i Gambia (BBC News 2008). Disse uttalelsene er klare og tydelige, men det kan være at det her skjer en viss sammenblanding av begrepene homoseksualitet og pedofili, særlig siden Jammeh ga homofile beskjed om å forlate landet innen 24 timer (BBC News 2008). Gambia har lenge vært reisemål for europeiske menn som begår overgrep mot gambiske mindreårige, både gutter og

¹ Forholdene i Gambia har særlig mange fellestrekk med situasjonen i Senegal, siden de sosiale og kulturelle forholdene i de to landene er svært tett forbundet (Senegal omslutter Gambia, og de to befolkningene er satt sammen av en kombinasjon av de samme folkegruppene). Vi viser derfor til Landinfos temanotat om situasjonen for seksuelle minoriteter i Senegal (Landinfo 2010) og Human Rights Watch sin rapport *Fear for life – Violence against gay men and men perceived as gay in Senegal* (HRW 2010), siden begge inneholder mye informasjon som også er relevant for Gambia.

jenter (se Kvilesjø 2007). I 2007 ble blant annet en norsk mann dømt for slike overgrep begått i Gambia (Holm 2007). Forskersteamet til Cheikh Ibrahima Niang beskriver situasjonen slik:

In both Senegal and the Gambia, those areas favored by tourists — Petite Côte in Senegal and the beaches in the Gambia — attract high numbers of MSM [men who have sex with men] involved in commercial sex. Western tourists are believed to seek out very young partners considered to be “virgins” and therefore uninfected with HIV. These young partners often pretend submissiveness, ignorance or innocence (Niang et al. 2004, s. 13).

Landinfo mener derfor det er grunn til å tro at begreper som *homosexual* og *gay* i en viss grad assosieres med hvite mannlige turister som er ute etter sex med mindreårige gambiske gutter. I en artikkel i den gambiske nettavisa Freedom går det tydelig fram at uttalelsene til Jammeh som ble referert ovenfor ble forstått som rettet mot utenlandske turister, og at de ble fulgt opp av politiaksjoner mot områder som frekventeres av europeiske menn mistenkt for å søke sex med gambiske menn (Ceesay 2008).

Menneskerettighetsaktivisten Hannah J. Forster, som leder African Centre for Democracy and Human Rights Studies (ACDHRS), anførte imidlertid i møte med Landinfo i oktober 2010 at president Jammeh primært har uttalt seg negativt om gambiske homofile. Dette underbygges av utsagn fra Jammeh, referert i nettavisa Freedom, hvor han har lovet å sparke ut homofile og lesbiske fra Gambias militære styrker (Faye & Jallow 2009). Det gjør også uttalelser til Gambias parlament i mars 2009, referert i 2010-utgaven av de årlige rapportene om menneskerettslige forhold fra USAs utenriksdepartement (U.S. Department of State 2010, section 6).

Landinfo finner imidlertid ingen informasjon som tilsier at det jobbes konkret med et lovforslag hvor strafferammene for homoseksuelle handlinger vil bli utvidet, selv om Jammeh i en tale i mai 2008 selv erklærte at dette ville komme (jf. sitatet ovenfor fra State House 2008).

Har gambiske borgere blitt straffedømt for å ha begått homoseksuelle handlinger?

Landinfo har ikke funnet konkrete eksempler på at gambiske borgere er blitt stilt for retten siktet for homoseksuelle handlinger. Menneskerettighetsorganisasjonen ACDHRS opplyste i møte med Landinfo i oktober 2010 at de ikke kjente til eksempler på rettssaker hvor personer var blitt tiltalt for brudd på Gambias lovforbud mot homoseksuelle handlinger.

Landinfo har videre foretatt søk på nettstedet www.allafrica.com, som er en database over nyhetsartikler publisert av nettaviser i hele Afrika. Her samles det meste stoff som publiseres i nettutgavene i gambiske aviser. Heller ikke Amnesty International (Amnesty 2010) eller USAs utenriksdepartement (U.S. Department of State 2010) melder om slike straffesaker mot gambiske borgere. Amnesty opplyste imidlertid i sin rapport om forholdene i 2008 (Amnesty 2009) at tre gambiske menn ble arrestert etter president Jammehs uttalelser i mai 2008 (uten å gi informasjon om hva som skjedde dem videre). Det er også kjent fra pressen at borgere av Senegal (IRIN News 2008), Spania (Amnesty 2009) og Nederland (Grew 2009) har blitt arrestert. Landinfo har ikke funnet informasjon om hva som videre hendte med de arresterte senegaleserne, men de to spanske borgerne ble sluppet fri etter fem døgn i forvaring og forlot landet umiddelbart etter løslatelsen (Gambia News 2008). Den nederlandske turistene ble

bøtelagt (Grew 2009). Senegalesisk presse har rapportert at flere senegalesiske homofile forlot Gambia etter president Jammehs uttalelser i mai 2008 (L'As 2008).

Heller ikke FNs høykommissær for menneskerettigheter nevner eksempler på at noen er blitt siktet eller straffet for homoseksuelle handlinger i Gambia. I rapporten som lå til grunn for gjennomgangen av forholdene i landet gjort av arbeidsgruppa til FNs menneskerettighetsråd i februar 2010, refereres det imidlertid til at den britiske fagorganisasjonen Trades Union Congress (TUC) uttrykker uro over president Jammehs homofobiske uttalelser og fordømmer urettmessige arrestasjoner av borgere mistenkt for å ha gjort homoseksuelle handlinger (UN HRC 2009, s. 3). Dette, sammen med informasjonen fra Amnesty referert ovenfor, er en indikasjon på at arrestasjoner forekommer, selv om de ikke fører til siktelser og straffeforfølgelse.

Straffeforfølges gambiske menn for prostitusjon rettet mot mannlige kunder?

Landinfo har ikke funnet informasjon om konkrete tilfeller hvor gambiske menn er straffeforfulgt for å drive prostitusjon rettet mot andre menn. Forskerteamet til Cheikh Ibrahima Niang opplyser imidlertid følgende:

In the Gambia, MSM [men who have sex with men] harbor a real fear that brutal state-sponsored violence that is used against commercial sex workers and women who use skin-bleaching cream could easily be turned against them. Official government statements violently decry behavior that is considered sexually deviant. As a result, MSM are suspicious and fearful of public institutions, including those in charge of combating the HIV/AIDS epidemic (Niang et al. 2004, s. 12).

Frykten som gambiske menn som har sex med menn nærer for myndighetene, har sannsynligvis ikke blitt noe mindre etter Jammehs uttalelser ved ulike anledninger fra mai 2008. I tillegg indikerer rapportene nevnt ovenfor om politiaksjoner mot områder hvor mannlige utenlandske turister møter gambiske menn, at menn som prostituerer seg, i likhet med andre menn som har seksuelle forhold til andre menn, kan oppleve arrestasjoner og andre problemer med politiet, selv om dette ikke fører til strafferettslig forfølgelse.

Går homofile til myndighetene i Gambia for å få beskyttelse dersom de utsettes for vold, trusler eller utpressing grunnet sin seksuelle legning?

Gambiere som opplever vold, trusler eller utpressing basert på at de er eller antas å være homofile, og som anmelder slike problemer til politiet, må være forberedt på at de også risikerer mistanke fra politiet om at de bryter Gambias lovverk mot homoseksuelle handlinger. Siden det i prinsippet kan føre til etterforskning og straffeforfølgelse, holder Landinfo det for sannsynlig at homofile gjennomgående ville nøle med å søke myndighetsbeskyttelse i slike situasjoner. I tillegg kommer den dype skepsisen gambiske homofile har til offentlige myndigheter generelt, som nevnt i forrige avsnitt.

Hva slags andre problemer kan homofile møte?

Trakassering er en del av hverdagen for dem som omgivelsene oppfatter som homofile, opplyser aktivisten "John" i et intervju på *Gaysir*:

- *Jeg er feminin, jeg har feminine fakter, man kan se på meg at jeg er homo på måten jeg går på, men jeg forlanger å kunne gå akkurat som det passer meg!*
- *Hva er vitsen med å leve hvis vi ikke kan leve som oss selv? Jeg vil heller dø enn å krype for bøllene som trakasserer meg hver dag, sier han.*
- *Som ung homofil i Gambia i dag har du ingen ingen fremtid, det tar livsgnisten fra mange. Jeg kjenner mange på min alder som har tatt livet av seg fordi alt føles så håpløst, men jeg nekter å gi opp.*
- *Hver dag må jeg forsvare hvem jeg er, hver dag må jeg diskutere med homofobe bare fordi jeg er den jeg er.*
- *Mange eldre homofile er nok redde og gjemmer seg, men vi unge har fått nok, mener «John».*
- *Folk roper etter meg når jeg går på gaten. Jeg viser dem fingeren. Livet er ikke verdt å leve for enhver pris. Vil de drepe meg får de drepe meg. Det er min rett som menneske å få leve som den jeg er (Wikander 2011).*

En annen kilde for denne artikkelen opplyser at åpent homofile også har problemer på arbeidsmarkedet:

- *Situasjonen for gambiske homofile er svært vanskelig, sier leder «David» (32) av Independent Project til Gaysir.*
- *Det er umulig for åpent homofile å få jobb og mange er derfor involvert i sexindustrien rundt Banjul og turistområdet Senegambia (Wikander 2011).²*

En diplomatisk kilde Landinfo hadde samtaler med i Gambia i oktober 2010 bekrefter at åpent homofile kan ha problemer i arbeidslivet. Han opplyste at han kjenner til et eksempel på at en arbeidsgiver har avskjediget en antatt homofil ansatt, av frykt for selv å få problemer med politiet. Dette skal ha skjedd etter uttalelsene fra president Jammeh.

Tilsvarende mener Landinfo det er sannsynlig at frykt for problemer med myndighetene eller andre også vil kunne gjøre at personer som leier ut bolig vil ønske å unngå åpent homofile leietakere. Landinfo har ikke konkrete opplysninger om at dette er et problem i Gambia, men dette er et utbredt problem for personer som framstår som homofile i andre afrikanske land med forhold som ligner dem i Gambia.

Nylig har den amerikanske organisasjonen International Gay and Lesbian Human Rights Commission publisert en rapport om utpressing av LHBT-personer³ i ulike afrikanske land (Thoreson & Cook 2011). Rapporten inneholder ikke eksempler fra Gambia, men siden forholdene i Gambia har mange fellestrekk med landene som trekkes fram i rapportens underkapitler (Zimbabwe, Nigeria, Ghana, Malawi og Kamerun),⁴ mener Landinfo at det er sannsynlig at homofile utsettes for forsøk på utpressing også i Gambia.

² Med "turistområdet Senegambia" menes hotellene og utestedene langs Kombo Coastal Road, som går fra hovedstaden Banjul sørover langs strendene på Atlanterhavskysten. Her ligger blant annet Senegambia Hotel, et av landets viktigste turisthoteller.

³ LHBT-personer: Lesbiske, homofile, bifile og transpersoner.

⁴ I alle landene finnes lovforbud mot homoseksuelle handlinger, negative holdninger til seksuelle minoriteter er utbredt i befolkningen generelt, i tillegg til at ledende politikere og religiøse ledere har uttrykt at homoseksualitet

Et annet viktig aspekt er det sterke sosiale presset i samfunn som Gambia, hvor det sees som en selvfølge at alle gifter seg og stifter familie med noen av motsatt kjønn. En del personer med draging mot samme kjønn vil ikke oppleve det som problematisk å samtidig etablere familie med noen av motsatt kjønn. Det er imidlertid svært vanskelig å finne forståelse hos familie og omgivelser for at ikke alle ønsker å gifte seg og få barn med noen av motsatt kjønn, men heller ønsker å leve enslig eller i et homofilt forhold. Homofile i en rekke afrikanske land (og for den del i store deler av verden ellers) opplever dette presset som svært vanskelig.

Er noen homofile mer utsatt enn andre?

Homofile som gjennom væremåte eller klesstil utfordrer lokale kjønnsrollemønstre, vil nok være mer utsatt for problemer med omgivelsene i det daglige enn homofile som er mindre synlige, noe som underbygges av uttalelsene gjengitt i Gaysir (Wikander 2011). Samtidig kan også personer som ikke har et utseende eller væremåte som kobles til homoseksualitet møte problemer hvis de blir "outet" mot sin vilje til familie, kolleger og andre i omgivelsene.

Finnes det homofile miljøer, klubber eller organisasjoner i hovedstadsområdet, og gjennomføres det angrep på disse miljøene fra myndighetene eller private forfølgere?

Etter det Landinfo kjenner til, finnes det ingen egne klubber eller utesteder for homofile i Gambia, heller ikke i hovedstadsområdet.

Ingen kilder Landinfo tok opp temaet med under møter i Senegal og Gambia i september-oktober 2010 kjente til organisasjoner som jobbet spesifikt med rettigheter for homofile. Den norske journalisten Lene Wikander fikk likevel kontakt med en organisasjon kalt Independent Project for Gambian Rights under en reportasjereise i landet vinteren 2010-2011. Organisasjonen møter store utfordringer:

The Independent Project for Gambian Rights ønsker å sette opp et kontor i Banjul som indirekte skal jobbe for LHBT-rettigheter gjennom generelt menneskerettighetsarbeid og hiv-forebyggende arbeid.

- Bare på den måten kan vi få LHBT-arbeidet inn bakveien, sier leder «David».

- Skulle vi laget et rent LHBT-kontor ville vi aldri få tillatelse. Likevel vet vi om flere ministre som er mot punkt 144 i straffeloven, men de tør ikke å si det offentlig.

- Vi har ikke ytringsfrihet her i landet. De eneste gangene vi kan si vår mening og protestere offentlig er når det avholdes internasjonale menneskerettighetskonferanser og møter i Gambia.

- Vi hadde en demonstrasjon under banneret «Uvitenhet er ingen unnskyldning» i november i fjor da African Human Rights Commission hadde møte. Da var vi trygge, da turte ikke politiet gjøre oss noe på grunn av det internasjonale fokuset rundt møtet, mener «David».

- Vi trenger beskyttelse fra det internasjonale samfunnet. Med deres øyne på oss blir det vanskeligere for regjeringen å gjøre oss noe.

er samfunnsnedbrytende og skadelig. Det er liten grunn til å tro at homofile vil ha forventninger om å få hjelp fra statlige myndigheter når de blir utsatt for utpressing.

Respons Gambia: Forhold for homofile

- Vi trenger også midler til å sette opp et kontor. Slik det er i dag har vi ingen internasjonale organisasjoner i ryggen som kan kjempe vår sak hvis vi blir arrestert, dette gjør arbeidet vårt svært vanskelig.

- Jeg appellerer derfor til det internasjonale LHBT-samfunnet om hjelp. Uten internasjonalt fokus og press mot den Gambiske regjeringen, vil situasjonen for oss bare fortsette å forverre seg, avslutter han (Wikander 2011).

Risikerer homofile i Gambia voldshandlinger og drap av private forfølgere?

Som tidligere nevnt, opplyser homofile i Gambia at trakassering er en del av dagliglivet. Det går imidlertid ikke fram av tilgjengelig kildemateriale i hvilken grad homofile blir utsatt for voldshandlinger av privatpersoner.

Utlendingsforvaltningens fagenhet for landinformasjon (Landinfo) skal som faglig uavhengig enhet innhente og analysere informasjon om samfunnsforhold og menneskerettigheter i land som Utlendingsdirektoratet, Utlendingsnemnda og Justis- og politidepartementet til enhver tid har behov for kunnskap om for å kunne løse sine oppgaver. Landinfos rapporter og temanotater er basert på opplysninger fra både offentlige og ikke offentlige kilder. Opplysningene er innsamlet og behandlet i henhold til kildekritiske standarder. Kilder som av ulike grunner ikke ønsker å bli offentliggjort, er ikke nevnt ved navn.

En respons er et svar på konkrete spørsmål og problemstillinger som saksbehandlere i utlendingsforvaltningen har stilt Landinfo. Responser er ikke ment å være utfyllende redegjørelser for et tema eller et spørsmål, men skal gi svar på de konkrete spørsmålene som er stilt, og ellers inneholde det som til enhver tid trengs av bakgrunnsinformasjon.

Opplysningene som blir lagt fram i responsene, kan ikke tas til inntekt for et bestemt syn på hva praksis bør være i utlendingsforvaltningens behandling av søknader. Landinfos responser er heller ikke uttrykk for norske myndigheters syn på de forhold og land som responsene omhandler.

Referanser

Skriftlige kilder

- Amnesty International (2009, 28. mai). *Amnesty International Report 2009 – Gambia*. London: Amnesty International. Tilgjengelig fra <http://www.unhcr.org/refworld/docid/4a1fadeb2.html> [lastet ned 11. mars 2011]
- Amnesty International (2010, 28. mai). *Amnesty International Report 2010 – Gambia*. London: Amnesty International. Tilgjengelig fra <http://www.unhcr.org/refworld/docid/4c03a82ac.html> [lastet ned 11. mars 2011]
- L'As (2008, 19. mai). Sale temps pour les «goordjiguen» sénégalais réfugiés à Banjul: Serigne Mboup et Ady Seck coffrés, Pape Mbaye en fuite. Dakar: L'As. Tilgjengelig fra http://www.seneweb.com/news/Societe/sale-temps-pour-les-goordjiguen-senegalais-refugi-s-a-banjul-serigne-mboup-et-ady-seck-coffr-s-pape-mbaye-en-fuite_n_16456.html [lastet ned 11. mars 2011]
- BBC News (2008, 23. mai). Gambia gay death threat condemned. *BBC News*. Tilgjengelig fra <http://news.bbc.co.uk/2/hi/africa/7416536.stm> [lastet ned 11. mars 2011]

Respons Gambia: Forhold for homofile

- Ceesay, M.B. (2008, 12. juni). Kill all gays – Jammeh issues new threats!! European tourists complained security harassment as Gambian security forces poises as gays to get them arrested!! *Freedom*. Tilgjengelig fra <http://www.freedomnewspaper.com/Homepage/tabid/36/mid/367/newsid367/3348/Breaking-NewsKILL-ALL-GAYS-JAMMEH-ISSUES-NEW-THREATS-Iran-supports-Jammehs-threats/Default.aspx> [lastet ned 11. mars 2011]
- Faye, M. & Jallow, Ebrima (2009, 7. desember). Jammeh threatens to sack gay and lesbian soldiers in Gambia, says lesbianism is a taboo in the military. *Freedom*. Tilgjengelig fra <http://www.freedomnewspaper.com/Homepage/tabid/36/mid/367/newsid367/4714/Breaking-News-Gambia-Jammeh-Threatens-To-Sack-Gay-And-Lesbian-Soldiers-In-Gambia/Default.aspx> [lastet ned 11. mars 2011]
- Gambia News (2008, 4. juni). Gambia releases 2 Spanish men detained for allegedly propositioning taxi drivers. *Gambia News*. Tilgjengelig fra <http://www.gambianow.com/news/News/Gambia-releases-2-Spanish-men-detained-for-allegedly-proposition.html> [lastet ned 11. mars 2011]
- Grew, Tony (2009, 6. januar). Dutchman fined for gay “indecent” in Gambia. *Pink News*. Tilgjengelig fra <http://www.pinknews.co.uk/news/articles/2005-10290.html> [lastet ned 11. mars 2011]
- Holm, Per Annar (2007, 24. mai). Lærer dømt for guttesex. *Aftenposten*. Tilgjengelig fra <http://www.aftenposten.no/nyheter/oslo/article1801888.ece> [lastet ned 11. mars 2011]
- HRW, dvs. Human Rights Watch (2008, 11. juni). *Gambia: President should disavow reported homophobic threats*. New York: HRW. Tilgjengelig fra <http://www.hrw.org/en/news/2008/06/11/gambia-president-should-disavow-reported-homophobic-threats> [lastet ned 11. mars 2011]
- HRW (2010, 30. november). *Fear for life – Violence against gay men and men perceived as gay in Senegal*. New York: HRW. Tilgjengelig fra <http://www.hrw.org/en/reports/2010/11/30/fear-life-0> [lastet ned 11. mars 2011]
- IRIN News (2008, 12. juni). Gambia: Mob violence and murder feared after President’s gay beheading threat. *IRIN News*. Tilgjengelig fra <http://www.irinnews.org/report.aspx?ReportID=78716> [lastet ned 11. mars 2011]
- Kvilesjø, Svend Ole (2007, 21. juni). – Norske turister forgriper seg mot barn. *Aftenposten*. Tilgjengelig fra <http://www.aftenposten.no/reise/article487839.ece> [lastet ned 11. mars 2011]
- Landinfo (2010, 11. november). *Senegal: Situasjonen for seksuelle minoriteter*. Oslo: Landinfo. Tilgjengelig fra http://www.landinfo.no/asset/1476/1/1476_1.pdf [lastet ned 11. mars 2011]
- Niang, Cheikh Ibrahima, Moreau, Amadou, Bop, Codou, Compaoré, Cyrille & Diagne, Moustapha (2004, september). *Targeting vulnerable groups in national HIV/AIDS Programs: The case of men who have sex with men – Senegal, Burkina Faso, The Gambia*. Washington, D.C.: The World Bank. Tilgjengelig fra

http://siteresources.worldbank.org/AFRICAEXT/Resources/no_82.pdf#26 [lastet ned 11. mars 2011]

- Skogseth, Geir (2001). Minoritet i annen potens: Homo i innvandremiljøer – innvandrere i homomiljøer. I: Brantsæter, Marianne C., Eikvam, Turid, Kjær, Reidar & Åmås, Knut Olav (red.), *Norsk homoforskning*. Oslo: Universitetsforlaget, s. 393-409.
- State House (2008, 15. mai). *President Jammeh condemns homosexuality [sic]*. Gambia: State House. Tilgjengelig fra http://www.statehouse.gm/images/dialogue-tour_2008/day11_150508/index.htm [lastet ned 11. mars 2011]
- Thoreson, Ryan & Cook, Sam (Red.) (2011, 15. februar). *Nowhere to turn: Blackmail and extortion of LGBT people in Sub-Saharan Africa*. New York: International Gay and Lesbian Human Rights Commission, 46-59. Tilgjengelig fra <http://www.iglhrc.org/binary-data/ATTACHMENT/file/000/000/484-1.pdf> [lastet ned 11. mars 2011]
- UN HRC, dvs. UN Human Rights Council (2009, 2. november). *Summary prepared by the Office of the High Commissioner for Human Rights, in accordance with paragraph 15 (c) of the annex to Human Rights Council Resolution 5/1 – Gambia*. New York: UN General Assembly. Tilgjengelig fra <http://www.unhcr.org/refworld/pdfid/4b27b2e50.pdf> [lastet ned 11. mars 2011]
- U.S. Department of State (2010, 11. mars). *2009 human rights reports: The Gambia*. Washington, D.C.: U.S. Department of State. Tilgjengelig fra <http://www.state.gov/g/drl/rls/hrrpt/2009/af/135955.htm> [lastet ned 11. mars 2011]
- Wikander, Lene (2011, 9. februar). – Heller dø enn å krype. *Gaysir*. Tilgjengelig fra <http://www.gaysir.no/artikkel.cfm?CID=14549> [lastet ned 11. mars 2011]

Muntlige kilder

- ACDHRS, dvs. African Centre for Democracy and Human Rights Studies, ved leder Hannah J. Forster. Møte i Serrekunda, Gambia, 9.oktober 2010.
- Diplomatsk kilde. Møte i Serrekunda, Gambia, oktober 2010.
- Hands On Care, ved leder Dr. Sabbaly. Møte i Brikama, Gambia, 8. oktober 2010.
- Lene Wikander, journalist. E-postkontakt, februar 2011.

© Landinfo 2011

Materialet i denne publikasjonen er omfattet av åndsverklovens bestemmelser. Uten særskilt avtale med Landinfo er enhver eksemplarframstilling og tilgjengeliggjøring bare tillatt i den utstrekning det er hjemlet i lov.